Minister Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.434.2026
Warszawa, (elektroniczny znacznik czasu)

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 18570 Pani Posłanki Urszuli Augustyn wraz z grupą posłów, w sprawie działania ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Informuję, że ustawą z dnia 23 stycznia 2026 r. o wygaszeniu rozwiązań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (dalej: „ustawa o wygaszeniu") wprowadzono zmiany w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej polegające na dodaniu nowej grupy osób uprawnionych do świadczeń z pomocy społecznej – cudzoziemców przebywających na terytorium RP na podstawie art. 106 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP lub przepisów wydanych na podstawie art. 107 ust. 1 tej ustawy – beneficjentów ochrony czasowej.

Tym samym uprawnienia beneficjentów ochrony czasowej ukształtowano analogicznie do uprawnień przysługujących osobom przebywających w Polsce na podstawie zgody na pobyt ze względów humanitarnych i zgody na pobyt tolerowany.

Katalog świadczeń z pomocy społecznej dla tej grupy obejmuje zasiłki celowe, a także udzielanie schronienia oraz zapewnienie posiłku i niezbędnego ubrania; obecnie obywatelom Ukrainy korzystającym z ochrony czasowej nie przysługuje świadczenie w postaci zasiłku stałego.

Z badania jednorazowego (nr DPS-III-26-AW/2026) dotyczącego wsparcia w postaci zasiłków celowych dla obywateli Ukrainy korzystających z ochrony czasowej wynika, że między 5 marca a 21 sierpnia 2026 r. wydano 5155 decyzji o przyznaniu zasiłku, w tym 2974 decyzje o zasiłku dla osoby gospodarującej samotnie oraz 2092 decyzje o zasiłku dla rodziny (łącznie dla 3493 osób, w tym 719 dzieci]).

Zasiłki przyznano na: żywność (2280 [44%]), leki (705; 13,7%]), środki czystości (527 [10,2%]), odzież (445 [8,6%]), środki higieny osobistej (273 [5,3%]), obuwie (254 [4,9%]), różne opłaty takie jak czynsz, energia, eksploatacja lokalu (158 [3,1%]), posiłki (148 [2,9%]), wyżywienie w szkole (126 [2,4%]), zakwaterowanie/pobyt w OZZ (89 [1,7%]), leczenie (53 [1,0%]), bielizna (51 [1,0%]), wyżywienie w przedszkolu (39 [0,8%]), bilety (25 [0,5%]) oraz wyżywienie w żłobku (2 [0,04%]).

Ponadto wyjaśniam, że na podstawie art. 4 ustawy o wygaszeniu beneficjenci ochrony czasowej mogą uzyskać pomoc w postaci wyżywienia i zakwaterowania w obiektach zbiorowego zakwaterowania. W przypadku tej formy pomocy warunkiem jest posiadanie statusu UKR, przynależność do grupy wrażliwej oraz brak możliwości samodzielnego zapewnienia sobie zakwaterowania.

tel. 222-500-108
info@mrpips.gov.pl
https://www.gov.pl/web/rodzina
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

Za należącą do grupy wrażliwej uznaje się osobę, która:

— posiada orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności umiarkowanym lub znacznym, lub orzeczenie równoważne, lub jest opiekunem takiej osoby i nie pobiera świadczenia pielęgnacyjnego;
— ukończyła w przypadku kobiet 60 r. życia, a w przypadku mężczyzn – 65 r. życia – o ile nie pobiera polskiego świadczenia emerytalnego, nie pracuje i nie posiada na terytorium Polski pełnoletnich zstępnych, którzy podlegają obowiązkowi alimentacyjnemu;
— jest kobietą w ciąży lub, na podstawie przedstawionych dokumentów, osobą wychowującą dziecko do 12 miesiąca życia, mieszkającą wraz z nim,;
— jest osobą z zagranicznej instytucjonalnej pieczy zastępczej;
— jest osobą bezpośrednio po hospitalizacji trwającej przynajmniej 7 dni, nie dłużej niż do ustania jej przyczyny.

Zakwaterowanie przysługuje również weteranom wojennym, którzy zostali przetransportowani do Polski w celu udzielania im świadczeń opieki zdrowotnej.

Wyjaśniam, że kierownictwo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS) przejęło obowiązki związane z prowadzeniem OZZ 1 lipca br. Na początku tego samego miesiąca skierowano do urzędów wojewódzkich zapytanie dotyczące liczby działających w poszczególnych województwach obiektów oraz prośbę o przekazanie informacji zbiorczej w przedmiocie charakterystyki pensjonariuszek i pensjonariuszy tych placówek.

Według stanu na 31 sierpnia 2026 r. w OZZ przebywają 4922 osoby zwolnione z partycypacji w kosztach pomocy zgodnie z art. 112 ustawy oraz 369 dzieci przebywających tam za odpłatnością, będących pod opieką osób zwolnionych z partycypacji w kosztach.

Wśród działań mających zabezpieczyć potrzeby mieszkanek i mieszkańców OZZ, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji wymienić należy m.in.:

— zasiłki celowe z pomocy społecznej. Już teraz rodziny, w których część osób ma prawo do bezpłatnego pobytu w OZZ, a w jakich dzieci takiego prawa nie posiadają, mogą ubiegać się o zasiłki celowe z pomocy społecznej na opłacenie pobytu w placówkach. Pomoc jest przyznawana przez gminy w ramach realizacji zadań zleconych, a każda sprawa jest rozpatrywana indywidualnie. Do wszystkich dyrektorów Ośrodków Pomocy Społecznej w kraju przesłano z MRPiPS 26 czerwca br. pismo informujące o możliwości przyznania obywatelom Ukrainy zasiłku celowego z przeznaczeniem na opłacenie pobytu w obiekcie zbiorowego zakwaterowania;
— finansowanie OZZ poprzez uruchamianie środków z rezerwy celowej budżetu państwa (część 83, poz. 39) przeznaczonych na realizację zadania polegającego na udzielaniu beneficjentom ochrony czasowej pomocy w formie zakwaterowania zbiorowego wraz z całodziennym wyżywieniem w OZZ. Wojewodowie mogą ponadto wnioskować o uruchomienie środków na wypłatę zasiłków celowych, a także na udzielanie schronienia oraz zapewnienie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom przebywającym na terytorium RP na podstawie art. 106 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Środki są uruchamiane niezwłocznie, na wniosek właściwego wojewody.

Pragnę podkreślić, że intencją ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego nie jest zamykanie OZZ — przeciwnie, umożliwiono otwieranie nowych obiektów zbiorowego zakwaterowania. Tam, gdzie istnieje taka potrzeba, powstają również obiekty jednoosobowe, np. przy domach pomocy społecznej (DPS). Minister Rodziny, Pracy i

Polityki Społecznej z wyprzedzeniem zlecił wszystkim wojewodom prowadzenie OZZ i rezygnację z praktyki zamykania obiektów, w których przebywa mniej niż 20 osób.

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zawarł też bezpośrednio umowy z organizacjami pozarządowymi na prowadzenie 8 OZZ, w tym 1 umowę na prowadzenie jednoosobowego OZZ dla osoby przebywającej w DPS.

Obywatele Ukrainy korzystający z ochrony czasowej i posiadający orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności mają prawo do świadczeń i usług przewidzianych dla osób z niepełnosprawnościami. Ponieważ Rzeczpospolita Polska nie jest stroną umowy międzynarodowej przewidującej uznawanie zagranicznych orzeczeń o niepełnosprawności, co do zasady niezbędne jest w każdym przypadku wystąpienie o odpowiednie orzeczenie do miejskiego/powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności.

Według danych z Systemu Monitorowania Orzekania o Niepełnosprawności do 16 września br. obywatele Ukrainy korzystający z ochrony czasowej złożyli 35 451 wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, a wydano dotąd 33 944 orzeczenia, zaś odwołań wpłynęło 2 371.

Obywatele Ukrainy korzystający z ochrony czasowej i posiadający orzeczenie o niepełnosprawności bądź stopniu niepełnosprawności mogą korzystać ze wsparcia udzielanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Funduszu Solidarnościowego na takich samych zasadach, jak obywatele polscy. Ponadto obywatele Ukrainy posiadający kartę CUKR mogą również ubiegać się o świadczenie wspierające (wcześniej status UKR nie dawał takiego uprawnienia). Z uwagi na czas trwania procedury uzyskania świadczenia wspierającego kierownictwo MRPiPS nie posiada jeszcze danych liczbowych dotyczących przyznawania tego świadczenia obywatelom Ukrainy.

Kierownictwo resortu zabezpieczenia społecznego na bieżąco współpracuje z wojewodami przy monitorowaniu sytuacji w obiektach zbiorowego zakwaterowania, a pracownicy ministerstwa kontaktują się i regularnie odbywają spotkania online z przedstawicielami wydziałów polityki społecznej lub wydziałów bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego tych instytucji publicznych.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Katarzyna Nowakowska
Podsekretarz Stanu
(kwalifikowany podpis elektroniczny)